Läroplan för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen på svenska i Vanda

Namn	Läroplan för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen på svenska i Vanda
Kommun	Vanda
Pdf skapad	2.11.2026

Innehållsförteckning

1. Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. 1

2. Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. 3

3. Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll. 5

3.1. Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen. 5

3.2. Mål och centralt innehåll för språkundervisningen. 6

3.2.1. Svenska/finska som andraspråk och litteratur. 6

3.2.2. Att stöda elevens eget modersmål. 6

3.2.3. Övriga språk. 7

3.3. Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen. 7

4. Verksamhetskulturen. 8

4.1. Lärmiljöer och arbetssätt. 8

4.2. Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden. . 8

5. Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven. 10

6. Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång. 11

6.1. Differentiering av undervisningen. 11

6.2. Samarbetet mellan hem och skola. 12

6.3. Elevvård. 12

6.4. Elevhandledning. 13

6.5. Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt. 13

7. Elevbedömning. 15

8. Intyg. 16

9. Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen. 17

1. Utgångspunkterna för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

I lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen och tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen. Ovan nämnda undervisning ordnas för sådana elever med utländsk bakgrund som inte är födda i Finland[1]. I detta dokument används benämningen elev för barn som deltar i förberedande undervisning i förskoleundervisningen.

Den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen som ordnas för invandrare, har som mål att ge eleven tillräckliga kunskaper i svenska eller finska och övriga färdigheter som behövs för att inleda förskoleundervisning eller den grundläggande utbildningen samt att främja elevens harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället. Målet är också att stödja elevens kunskaper i sitt eget modersmål och kännedom om sin egen kulturella bakgrund. Målen för undervisningen bestäms närmare i elevens individuella studieprogram inom ramen för den förberedande undervisningen. Målen ställs upp utgående från elevens kunskaper i svenska finska, ålder, förutsättningar för lärande och elevens möjliga tidigare deltagande i småbarnspedagogik och/eller förskoleundervisning eller erfarenhet av skolgång.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges 6–10-åringar under minst 900 timmar och äldre elever under minst 1000 timmar. Den som deltar i undervisningen har rätt att flytta över till den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisning redan innan ovan nämnda timantal har uppnåtts, om hen klarar av att följa med den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen. Om man bedömer att eleven behöver ett särskilt starkt stöd för färdigheterna i undervisningsspråket efter att minimiantalet timmar för den förberedande undervisningen uppnåtts, kan eleven hänvisas till tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen[2].

Den som deltar i undervisningen har enligt lagen om grundläggande utbildning (20 a §, 30 §) rätt att under arbetsdagarna få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för lärande och skolgång genast när behov uppstår.

Utbildningsanordnaren beslutar om undervisningsgrupperna i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Förberedande undervisning kan också ordnas för en enda elev. Undervisningsgrupperna bildas enligt elevernas ålder och förutsättningar så att gruppindelningen främjar elevernas sunda växande och utveckling och säkerställer uppnåendet av målen enligt läroplanen och de mål som uppställs i elevernas individuella studieprogram. När man planerar och beslutar om undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man i första hand ta hänsyn till barnets bästa. (Lag om grundläggande utbildning 3 a §) Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (Lag om grundläggande utbildning 20 b §) är utgångspunkten även i den förberedande undervisningen.

Under den förberedande undervisningen integreras eleverna i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen, i svensk/finskspråkiga undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder och elevens eget studieprogram, på det sätt som fastslagits i studieprogrammet. Syftet är att främja integreringen i det finländska samhället, utveckla elevernas studiefärdigheter och kunskaper i svenska/finska samt mångsidig kompetens och förmåga att tillägna sig innehållet i de olika läroämnena.

1 [Lag om grundläggande utbildning 5 §]
2 [Lag om grundläggande utbildning 5 §]

Ansvaret för att ordna undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen på svenska för invandrare är i Vanda fördelat mellan två serviceområden. Förberedande undervisning för 6-åringar ordnas av småbarnspedagogikens serviceområde, medan serviceområdet för den grundläggande utbildningen ansvarar för undervisningen för barn i grundskoleåldern (7–16 år).

Förberedande undervisning för sexåringar ges enligt närserviceprincipen i förskolegrupper under förskolans arbetsdagar så att fyra timmar av undervisningen genomförs inkluderande i anslutning till förskoleundervisningen och en timme utanför förskoletiden.

För barn i grundskoleåldern ordnas förberedande undervisning enligt närskoleprincipen i den grundläggande utbildningens undervisningsgrupper i Vandas svenskspråkiga grundskolor. Efter att ändringen av lagen om grundläggande utbildning trädde i kraft år 2017 har den förberedande undervisningen för unga över 17 år ersatts av den grundläggande utbildningen för vuxna.

2. Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Utbildningsanordnaren ska godkänna en läroplan för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Utgångspunkt för uppgörandet av läroplanen är lagen och förordningen om grundläggande utbildning, de allmänna och för den förberedande undervisningen föreskrivna riksomfattande mål som fastställts i statsrådets förordning (422/2012), föreliggande grunder för läroplanen för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 2015 samt i tillämpliga delar Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014.

Läroplanen för den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska beskriva:

- *verksamhetskulturen och principerna för den*
- *undervisningens mål och centrala innehåll*
- *principerna för uppgörandet av ett eget studieprogram för eleven*
- *utbildningsanordnarens elevvårdsplan*
- *handledningsverksamheten som stöd för lärandet*
- *stöd för lärande och skolgång*
- *en plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt*
- *integrering i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen och samarbetet med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen under den förberedande undervisningen och när eleven övergår till förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen*
- *samarbetet mellan hem och förskola/skola*
- *samarbetet med övriga instanser*
- *elevbedömning och intyg.*

Enligt lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ansvarar utbildningsanordnaren för att det årligen utarbetas en jämställdhetsplan för varje läroanstalt i samarbete med personalen och eleverna eller de studerande. I stället för en årlig genomgång kan planen utarbetas för högst två eller tre år i sänder. Jämställdhetsplanen kan inkluderas i läroplanen eller i någon annan av läroanstaltens planer.

Enligt diskrimineringslagen ska utbildningsanordnaren se till att varje läroanstalt har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling. Likabehandlingsplanen kan ingå i läroplanen.

I förskoleundervisningen ordnas förberedande undervisning inkluderat i förskolegrupperna. Deltagandet planeras tillsammans med vårdnadshavarna. Daghemsföreståndaren ansvarar för att ordna ett möte med vårdnadshavarna och läraren i den kommande förskolegruppen. Språk- och kulturkoordinatorns expertis utnyttjas för att planera undervisningen. Läraren i förskoleundervisningen ansvara för planeringen, förverkligande och utvärdering av undervisningen.

Beslut om undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen fattas i regel för ett kalenderår. Under den förberedande undervisningen deltar eleven, i enlighet med sitt individuella studieprogram, i den grundläggande utbildningens undervisningsgrupper som motsvarar elevens ålder eller förutsättningar.

Övergången till den grundläggande utbildningen planeras i samarbete mellan vårdnadshavare, rektorer, lärare och sakkunnig. För elever som avslutar den förberedande undervisningen kan vid behov kompletterande undervisning inom den förberedande utbildningen erbjudas inom den grundläggande utbildningen. Den kompletterande undervisningen beskrivs närmare i kapitel 5.4.4 i Vanda stads läroplan för den svenskspråkiga grundläggande utbildningen.

Elevens studier inom den grundläggande utbildningen registreras i elevregistret. Efter den förberedande undervisningen hålls elevens studieprogram uppdaterat i minst ett års tid.

3. Den förberedande undervisningens mål och centrala innehåll

3.1. Allmänna mål och samarbete med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har som mål att främja elevens kunskaper i svenska/finska, hens harmoniska utveckling och integrering i det finländska samhället samt att ge nödvändiga förutsättningar för att flytta över till den grundläggande utbildningen.

I den förberedande undervisningen utvecklas elevens mångsidiga kompetens och eleven ges undervisning i läroämnena i den grundläggande utbildningen och i mån av möjlighet i elevens eget modersmål på ett sätt som anges närmare i elevens studieprogram. Undervisningen är språkmedveten. I utvecklandet av mångsidig kompetens och i undervisningen av de olika läroämnena följs i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. För elever i förskoleålder fokuserar man i den förberedande undervisningen på innehållen och lärområdena i grunderna för förskoleundervisningens läroplan.

Då man definierar mål, väljer innehåll och planerar undervisningsarrangemang ska man beakta elevernas ålder, studiefärdigheter och bakgrund. Undervisningen ska differentieras enligt elevernas ålders- och utvecklingsstadium. Elevernas språkliga färdigheter och kulturella bakgrund ska beaktas och varje elevs språkliga och kulturella identitet ska stödjas på ett mångsidigt sätt. Då eleven i undervisningen får stöd på sitt eget modersmål främjas tillägnandet av innehållet i undervisningen i de olika läroämnena. Den förberedande undervisningen ska främja jämlikhet och jämställdhet mellan könen.

Om en elev har svaga läs- och/eller skrivfärdigheter, ska målen i elevens individuella studieprogram ställas upp så att undervisningen i läsning och skrivning är lämplig för elevens kunskaps- och åldersnivå. Om eleven har möjlighet att delta i undervisning i elevens eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, kan också denna undervisning främja till exempel elevens läs- och skrivfärdigheter.

Tillräckligt med tid ska reserveras för att eleven ska tillägna sig och befästa sina läs- och skrivfärdigheter. I elevens studieprogram ska man fästa särskild vikt vid att eleven får tillräckligt stöd i rätt tid vid övergången till den grundläggande utbildningen. Vid behov kan eleven ha möjlighet att fortsätta inom den förberedande undervisningen, om utbildningsanordnaren erbjuder denna möjlighet. Då den förberedande undervisningen avslutats övergår eleven till den grundläggande utbildningen där eleven enligt behov även kan studera i tilläggsundervisning för förberedande undervisning som ordnas inom den grundläggande utbildningen och/eller framskrida i studierna enligt målhelheter.

Samarbetet med förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen under den förberedande undervisningen är särskilt viktigt då det gäller integreringen i undervisningen i de olika läroämnena eller lärområdena samt i att stärka elevernas delaktighet. Särskilt i förberedande undervisning som ordnas i grupp ska man fästa uppmärksamhet vid att eleverna blir en del av skolgemenskapen.

När den förberedande undervisningen inleds i förskoleundervisningen för läraren i förskolegruppen en dialog med vårdnadshavarna om barnets utgångsnivå för lärandet, tidigare erfarenheter av småbarnspedagogik och skolgång samt barnets språkkunskaper. Under den förberedande undervisningen följer personalen i förskolegruppen barnets språkutveckling med hjälp av arbetsredskapet SpråkPeda. Utifrån barnets språknivå planerar läraren mål, åtgärder och

metoder för undervisningen i svenska som andraspråk (S2). Dessa dokumenteras i barnets plan för lärande.

Det viktigaste målet med den förberedande undervisningen för den grundläggande utbildningen är att lära sig svenska. Målet är att stödja elevens modersmål och att stärka en funktionell två- eller flerspråkighet. Eleven har möjlighet att delta i undervisning i sitt eget modersmål, om språket i fråga undervisas i Vanda. I undervisningen i de olika läroämnena följs i tillämpliga delar Vanda stads läroplan för den grundläggande utbildningen.

Ett centralt mål för den förberedande undervisningen för elever i årskurs 7-9 är att skapa förutsättningar för studier i slutskedet av den grundläggande utbildningen samt att orientera den unga inför fortsatta studier och yrkesval. Eleven och vårdnadshavarna introduceras till det finländska utbildningssystemet och möjligheterna till fortsatta studier samt de behörighetskrav som gäller för dessa, så att de i samarbete med skolan kan göra val och fatta beslut om elevens fortsatta utbildning. Under den förberedande undervisningen kan eleverna bekanta sig med läroanstalter på andra stadiet och olika arbetsplatser samt planera sina studier efter läroplikten.

3.2. Mål och centralt innehåll för språkundervisningen

3.2.1. Svenska/finska som andraspråk och litteratur

I den förberedande undervisningen är huvudvikten lagd på studier i svenska/finska som andraspråk och litteratur, där målet är grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling (Nivåskala för växande språkkunskap, svenska/finska som andraspråk och litteratur).

Utgångspunkten för undervisningen i lärokursen svenska/finska som andraspråk och litteratur är att utnyttja sådana textgenrer och språksituationer som är relevanta för eleven i skolan och vardagen. Med hjälp av dem kan eleven undersöka språkets former, betydelser och användning. Med stöd av lärare och andra elever förbereder, övar och skapar eleven modeller för olika kommunikationssituationer.

Undervisningen följer i tillämpliga delar grunderna för läroplanen för svenska/finska som andraspråk och litteratur i den grundläggande utbildningen. Studierna i svenska/finska som andraspråk och litteratur utgör grunden för alla övriga studier.

Elevens deltagande i småbarnspedagogik och/eller förskoleundervisning och erfarenhet av skolgång samt eventuella tidigare kunskaper i svenska/finska ska beaktas i undervisningen. I elevens individuella studieprogram definieras målen och innehållet för undervisningen i svenska/finska enligt elevens kunskaps- och åldersnivå.

3.2.2. Att stöda elevens eget modersmål

Syftet med stöd i elevens eget modersmål är att stärka och främja elevens kunskaper i sitt modersmål, kunskapen om den egna kulturella bakgrunden och utvecklingen av den kulturella identiteten. Goda kunskaper i det egna modersmålet skapar också förutsättningar för att lära sig svenska/finska.

Om eleven har möjlighet att delta i undervisning i elevens eget modersmål som kompletterar den grundläggande utbildningen, så ska beskrivningarna av mål, innehåll och bedömning av elevens lärande iakttas i enlighet med bilagan till grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Elevens kunskaper i modersmålet stöds och bevaras även på olika sätt i samarbete med familjen och andra aktörer.

3.2.3. Övriga språk

I den förberedande undervisningen följs grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar. Elevens studier i främmande språk ordnas enligt kommunens språkprogram. De språkliga färdigheterna avgör i vilken mån studier i främmande språk kan ingå i elevens eget studieprogram under den förberedande undervisningen.

3.3. Mål och centralt innehåll för undervisningen i övriga läroämnen

Utgångspunkten för undervisningen i övriga läroämnen är elevens möjliga tidigare studier och innehållet i den årskurs i den grundläggande utbildningen som eleven kommer att studera. Under den förberedande undervisningen följer målen och innehållet för de övriga läroämnena i tillämpliga delar målen och innehållet i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vid planeringen av innehållet ska man granska texter som är karakteristiska för läroämnet i fråga, hitta särdrag i texterna och situationer när de används samt stärka det läroämnesspecifika ordförrådet. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska läroämnena och innehållen väljas så att eleven efter den förberedande undervisningen kan studera i en grupp i förskoleundervisningen eller den grundläggande utbildningen som anvisas eleven. Utgångspunkt för planeringen av studierna är målen för förskoleundervisningen eller beskrivningen av undervisningens uppdrag och av övergångarna i de aktuella årskurserna och mellan de olika årskurserna i den grundläggande utbildningen och de läroämnen som studeras enligt årskurs. I undervisningen av textfärdigheterna inom de olika kunskapsområdena är det ändamålsenligt att samarbeta med den grundläggande utbildningen.

I den förberedande undervisningen fäster man särskild vikt vid att stärka de matematiska färdigheterna, så att eleven efter den förberedande undervisningen har en tillräcklig grund för att studera matematik i den grundläggande utbildningen. Det centrala är att stödja elevens antalsuppfattning, förståelse av matematiska samband, räknefärdigheter och aritmetiska färdigheter.

Elevens modersmål eller annat tidigare undervisningsspråk kan användas som stöd i undervisningen av innehållen inom de olika kunskapsområdena. Undervisning och stöd på det egna modersmålet främjar elevens studier och integrering. Den tilläggskunskap som man får om elevens kunskapsnivå med hjälp av undervisningen och stödet på det egna språket är till hjälp då man ställer upp mål för de övriga läroämnena. På det sättet kan eleven gå framåt i studierna även om kunskaperna i svenska/finska utvecklas långsammare än de övriga färdigheterna. Undervisning och stöd på det egna språket ges enligt elevens behov i den mån det är möjligt.

I undervisningen kan man också utnyttja elevens kunskaper om det egna språk- och kulturområdets natur, levnadssätt, historia och samhälle, språk och kulturer då innehållen inom de olika kunskapsområdena studeras.

4. Verksamhetskulturen

En skolas verksamhetskultur är dess historiskt och kulturellt formade sätt att arbeta. Eftersom eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen har olika kulturell bakgrund och kommer från olika skolkulturer, är det viktigt att skapa och utveckla en gemensam verksamhetskultur. Verksamhetskulturen ska bygga på principen om en lärande organisation. Den ska stödja samtliga medlemmars välbefinnande och lärande. Verksamhetskulturen ska kontinuerligt utvecklas som en del av hela skolans verksamhetskultur. Vid definition av verksamhetskulturen i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan man även utgå från Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningar för lärande är också en central del av verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

4.1. Lärmiljöer och arbetssätt

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska man utnyttja lärmiljöer som ger möjlighet till upplevelser och aktiviteter samt använda mångsidiga pedagogiska metoder och arbetssätt. Mångsidiga lärmiljöer erbjuder eleverna meningsfulla och varierande möjligheter att använda språket i olika kommunikationssituationer. Olika situationer utvecklar elevens förmåga att fungera både som enskild individ och som medlem i gruppen och ger färdigheter för livslångt lärande. Olika lärmiljöer ger också eleven möjlighet att lära känna den finländska kulturen och främjar integreringen i närsamhället och i vidare bemärkelse i det finländska samhället.

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är en del av den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen och verksamhetskulturen i skolan eller förskoleenheten, men påverkar också utvecklandet av skolans övriga verksamhetskultur och förfaringssätt. Under den förberedande undervisningen lär sig eleverna mångsidiga, aktiverande och differentierade arbetssätt i den grundläggande utbildningen. Målet är att eleverna småningom också själva kan ställa upp egna mål för sitt lärande och utvecklar sin förmåga att lära sig. Därför är det viktigt att arbetssätten är mångsidiga, stimulerande och differentierade.

Under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska eleverna också steg för steg lära sig att arbeta självständigt och i grupp samt utveckla sin digitala kompetens och sin förmåga att söka information. Lärandet är bundet till elevens tidigare kunskaper och lärstrategier och är således individuellt.

Eftersom olika läroämnen och deras sätt att använda språket är centrala i den förberedande undervisningen, förutsätter undervisningen i alla läroämnen språkmedvetna arbetssätt. Det är viktigt att kunna läsa, förstå, tolka och producera olika texter. Språkmedvetna arbetssätt förutsätter samarbete mellan lärarna och en delad förståelse om språkets betydelse för lärandet.

4.2. Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

Helhetsskapande undervisning är en viktig del av verksamhetskulturen i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Målet med undervisningen är att hjälpa eleverna att kombinera kunskaper och färdigheter i svenska/finska med kunskaper och färdigheter i olika läroämnen eller lärområdena i förskoleundervisningen samt att i samverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter. Arbetsperioder då eleverna studerar helheter och kombinerar och undersöker olika vetenskapsgrenar ger dem möjlighet att tillämpa sina kunskaper och får dem att känna sig delaktiga i att bygga upp gemensam kunskap. Detta stärker elevernas förmåga att förstå vilken betydelse det som de lär sig i skolan har för det egna livet och den egna gruppen och i ett vidare perspektiv för samhället och mänskligheten. Samtidigt får eleverna redskap för att vidga och strukturera sin världsbild.

Helhetsskapande undervisning förutsätter ett pedagogiskt grepp, som gäller både undervisningens innehåll och arbetsmetoder, där man inom undervisningen i varje läroämne och i synnerhet över läroämnesgränserna studerar olika teman eller företeelser i den verkliga världen som helheter. Omfattningen och sättet på vilket man genomför helhetsskapande undervisning kan variera beroende på elevernas behov och målen för undervisningen.

Mångvetenskapliga lärområden som omfattar det svenska/finska språket samt andra läroämnen främjar utvecklingen av elevens mångsidiga kompetens i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Innehållet i lärområdena ska planeras lokalt så att det återspeglar principerna för verksamhetskulturen i den förberedande undervisningen.

De mångvetenskapliga lärområdena ska planeras och genomföras utgående från de lokala resurserna och möjligheterna. Lärområdena erbjuder ett bra tillfälle för samarbete mellan skolan och det övriga samhället. Lärarnas och elevernas motivation ökar när de ämnen som behandlas har lokal anknytning, är aktuella och har samhällelig betydelse. Innehållet i lärområdena ska väljas enligt principerna för verksamhetskulturen och så att det intresserar eleverna och lämpar sig för samarbete mellan läroämnen och lärare. I studierna utnyttjas infallsvinklar, begrepp och metoder som utvecklar kunskaperna i svenska/finska och som är kännetecknande för de olika läroämnena.

Till läroplanen kan man bifoga planer för samarbete med utomstående aktörer, som stödjer genomförandet av de mångvetenskapliga lärområdena.

I verksamhetskulturen inom den grundläggande utbildningen i Vanda betonas både samarbetet mellan skolorna och samarbetet med externa aktörer. Verksamhetskulturen kännetecknas av flexibilitet, positiv inställning till utveckling och gemensamt lärande. Genom dialog får också eleverna förståelse för varför de går i skolan och varför olika saker lärs ut. Därigenom upplevs både uppnående av målsättningar och själva lärandet som meningsfullt och belönande.

Eleverna i förberedande undervisning följer den stadsvisa läroplansskrivningarna samt skolans lokala preciseringar om skolans verksamhetskultur.Skolorna främjar och utvärderar utvecklingen och genomförandet av verksamhetskulturen genom arbete i ledningsgrupperna.

5. Uppgörandet av ett individuellt studieprogram för eleven

Eftersom språkkunskaperna och de övriga färdigheterna varierar bland eleverna i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen, finns det ingen fastställd timfördelning eller lärokurs för den förberedande undervisningen, utan ett eget studieprogram görs upp för varje elev. I elevens eget studieprogram antecknas:

- *elevens utgångsnivå, såsom t.ex. skolgångshistoria, språkkunskaper och styrkor*
- *de individuella målen för elevens lärande, som granskas med jämna mellanrum*
- *vilka läroämnen eller lärområden som studeras, timantalen och undervisningens innehåll*
- *elevens studier i undervisningsgruppen i den förberedande undervisningen och integrering i den grundläggande utbildningen eller förskoleundervisningen*
- *handledningen av eleven och eventuella stödåtgärder.*

Om eleven är en minderårig elev som kommit till landet utan vårdnadshavare, eller om det är fråga om ett annat barn eller annan ung person med invandrarbakgrund som man utarbetar en integrationsplan för enligt lagen om främjande av integration (681/2023), kan studieprogrammet som utarbetas för eleven vara en del av integrationsplanen.

Studieprogrammet utarbetas inom två månader från det att den förberedande undervisningen inleds. Studieprogrammet utarbetas av läraren i förberedande undervisningen och de andra lärarna som undervisar eleven, tillsammans med eleven och vårdnadshavarna. Enligt överenskommelse kan även andra personer delta. Vid behov används tolk.

6. Elevens välbefinnande samt stöd för lärande och skolgång

Undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska utveckla förmåga att identifiera värden och principer för ett gott liv som förenar olika kulturer. Studierna ska stärka elevernas förmåga att ta del av ett samhälle som präglas av kulturell mångfald och att agera i mångkulturella miljöer. Undervisningen ska uppmuntra samverkan mellan olika kulturgrupper och med den finländska befolkningen. Goda etniska relationer ska främjas i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen. Ingen form av diskriminering, rasism, våld eller mobbning ska accepteras.

Utgångspunkten för undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen är de systematiskt planerade undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande.Dessa beskrivs i kapitel 7 i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och i kapitel 5 i grunderna för förskoleundervisningens läroplan. I undervisningen ska man som helhet värna om elevens välbefinnande och därtill relaterade frågor, såsom samarbete mellan hem och skola, tillräcklig elevvård och elevhandledning. För beskrivningen av detta kan grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen i tillämpliga delar utnyttjas. Om det under undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen framgår att en elev behöver stöd för lärande och skolgång, ska stödet ges på det sätt som bäst passar eleven.

6.1. Differentiering av undervisningen

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen skiljer sig eleverna från varandra beträffande språkkunskaper, inlärnings- och studiefärdigheter, intressen, motivation och förutsättningar för lärande. Den förberedande undervisningen ska om möjligt ordnas med beaktande av dessa skillnader mellan eleverna. Elever i olika åldrar eller med språkkunskaper på olika nivåer kan till exempel delas in i egna grupper. Elevernas olika förutsättningar för lärande kan dessutom beaktas genom differentiering av undervisningen.

Den förberedande undervisningen ska utvecklas målinriktat och långsiktigt som en sammanhängande helhet, där elevens språkkunskaper och övriga färdigheter kontinuerligt utvecklas. Eleverna får också möjligheter att lära sig av varandra och att stödja och fungera som språkliga modeller för varandra.

Lärarens kommunikativa stöd är centralt och hjälper eleven att klara av även sådana uppgifter, som kanske vore omöjliga att klara av på egen hand. En fungerande undervisningssituation förutsätter planering som i sin tur förutsätter god elevkännedom. Det betyder att det är bra om läraren känner till bl.a. elevernas studievanor, attityder gentemot svenska/finska språket samt deras uppfattning om hur viktigt och hur svårt det är att lära sig svenska/finska samt elevernas utgångsnivå inom de olika delområdena av språkkunskap.

Utgående från denna bakgrundsinformation kan läraren vid behov differentiera undervisningen i olika läroämnen, bland annat med avseende på lärostoffets djup eller omfattning, metoder, arbetssätt eller material. I praktiken innebär differentiering först och främst val av innehåll och ändamålsenliga undervisningsarrangemang. Det är viktigt att varje elev får uppgifter av lämplig svårighetsgrad enligt sin färdighetsnivå. Det är också viktigt att ta reda på eventuella inlärningssvårigheter för att kunna identifiera behovet av stöd och ge stöd i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt. Till stöd för undervisning och lärande ska fysiska och digitala hjälpmedel erbjudas.

I elevens studieprogram beskrivs hur läraren vid behov differentierar undervisningen i olika läroämnen.

6.2. Samarbetet mellan hem och skola

Utbildningsanordnaren skapar förutsättningar för samarbetet mellan hem och skola eller förskola. Utgångspunkten för samarbetet är att parterna behandlas och respekteras lika och jämställt. Målet är att få till stånd en dialog som stödjer elevens växande och lärande.

I samarbetet mellan hem och skola beaktas familjernas språk- och kulturbakgrund. Användningen av tolkningstjänster behövs om det inte finns ett gemensamt språk för att förmedla information som är viktigt ur familjernas synvinkel. Vårdnadshavarna informeras om den finländska skolan och det finländska utbildningssystemet, läroplanen, elevbedömningen, undervisningsmetoderna och det individuella studieprogram som används i den förberedande undervisningen. Familjerna informeras om övergången till den grundläggande utbildningen och vid behov om elevens möjligheter till fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

Elevens skolgångshistoria och eventuella behov av stöd utreds i samarbete med vårdnadshavarna och elevvården. När man bedömer behovet av stöd bör man skilja på inlärningssvårigheter, otillräckligt utvecklande kunskaper i svenska och otillräckligt utvecklade arbetsfärdigheter.

I den förberedande undervisningen strävar man efter att identifiera och beakta eventuella svårigheter i elevens lärande och skolgång, så att behovet av stöd och de stödformer som detta förutsätter kan inledas i ett tidigt skede och man känner till dem när eleven övergår till den grundläggande utbildningen. Om behovet av elevspecifika stödåtgärder är uppenbart kan en bedömning av stödbehovet och en plan för elevspecifika stödåtgärder utarbetas för eleven när den förberedande undervisningen avslutas.

6.3. Elevvård

I dessa grunder används begreppen elev, elevvård, utbildningsanordnare och skola eller förskoleenhet. Det som nedan föreskrivs om välfärdsområden gäller även Helsingfors stad. I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ska elevvården ordnas och genomföras enligt samma principer, och eleverna ska ha samma rättigheter som i elevvården i den grundläggande utbildningen. Enligt lagen om elev- och studerandevård ska utbildningsanordnaren utarbeta en elevvårdsplan. Föreskrifter om planen finns i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (föreskrift 4/011/2014).

I undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen har eleven rätt till sådan avgiftsfri elevvård som förutsätts för att eleven ska kunna delta i undervisningen. Skolgemenskapens och de enskilda elevernas hälsa, välbefinnande och trygghet ska beaktas i allt skolarbete.

Elevvården ska i första hand vara förebyggande, gemensamt arbete. Den gemensamma elevvården är en gemensam uppgift för alla yrkesverksamma inom förskole- ellerskolgemenskapen. Eleverna har även rätt till elevvårdstjänster, som utgörs av skolhälsovård och kurators- och psykologtjänster. Elevvårdstjänsterna ska ordnas som närservice, som utbildningsanordnaren ska erbjuda ändamålsenliga lokaler för.

I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen ska den gemensamma elevvården vara en del av den gemensamma verksamhetskulturen och det primära sättet att genomföra elevvård. Elevvårdsarbetet ska utgå från elevens bästa.

Elevvården ska genomföras som systematiskt samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdet och eleverna och deras vårdnadshavare samt vid behov andra samarbetspartner, såsom den ansvariga instansen för familjens integrationsplan. Elevvårdsarbetet ska bygga på elevens och vårdnadshavarens delaktighet, konfidentialitet och respektfull kommunikation. För att säkerställa delaktigheten ska det finnas tillgång till sådana tolkningstjänster som behövs.

De berörda parterna ska systematiskt informeras om förfaringssätten och tjänsterna inom elevvården. Vårdnadshavarna ska också informeras om det finländska utbildningssystemets och den finländska social- och hälsovårdens förfaringssätt och tillgänglighet. Det är viktigt att försäkra sig om att informationen är lätt att förstå.

I Vanda gör vi inte en skild elevvårdsplan för elever i förberedande undervisning utan eleverna i förberedande undervisningen beaktas i de skolspecifika elevvårdsplanerna.

Elever i förberedande utbildning för grundläggande utbildning har rätt till individuell elevvård och till elevvårdstjänster (skolpsykolog och skolkurator samt skolhälsovård) samt de tolktjänster som behövs för dem på den skola där eleven studerar.

För att fastställa elevens behov av individuellt stöd, planera och genomföra stödåtgärder samt bedöma deras effektivitet, är samarbete mellan elevens lärare, elevvården, sakkunnig inom fostran och lärande, eleven och vårdnadshavarna viktigt både vid antagningsskedet, under förberedande utbildning och när eleven avslutar den förberedande undervisningen.

6.4. Elevhandledning

I den lokala läroplanen beskrivs hur elevhandledningen ska genomföras i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Syftet med elevhandledningen är att utveckla elevens förutsättningar för lärande och stödja hens sociala utveckling samt att förebygga inlärningssvårigheter. Genom elevhandledningen stöds utvecklingen av studiefärdigheterna och de kunskaper och färdigheter som eleven behöver för livsplaneringen. Handledningen kan genomföras enligt de mål för handledningsverksamheten som beskrivs i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Vid planeringen av en övergång till den grundläggande utbildningen ska man försäkra sig om att information om elevens färdigheter och framsteg i den förberedande undervisningen går vidare till följande skola. Eleven och vårdnadshavaren ska i god tid ges möjlighet att bekanta sig med den kommande skolan. Vid elevhandledningen i den förberedande undervisningen ska man också fästa vikt vid att eleven har en uppfattning om sina möjligheter i de fortsatta studierna och i arbetslivet.

Eleverna har rätt att få elevhandledning både under sina studier och vid övergångssituationer. Elevernas lärstig skall utgöra en helhet, vars förverkligande säkerställs genom elevhandledning. Alla vuxna i skolan deltar i elevernas handledning. Elever och deras vårdnadshavare är ofta obekanta med det finska utbildningssystemet, skolkulturen och samhället, så särskild uppmärksamhet måste ägnas åt elevhandledningen.

6.5. Plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt

Den som deltar i utbildning har rätt till en trygg studiemiljö, arbetsro och ostörda studier. Skolan kan påverka arbetsron på många sätt, främst genom lärarens handledning och respons, samarbete, gemensamt ansvar och omsorg. Genom att utveckla pedagogiska lösningar och bygga upp en atmosfär som präglas av förtroende och omsorg skapas förutsättningar för en bra arbetsro. För att trygga arbetsron och ta itu med olämpligt uppförande har utbildningsanordnaren också rätt att använda fostrande samtal och olika disciplinära åtgärder.

Om förfaringssätten vid fostrande samtal och disciplinära åtgärder regleras i lagen om grundläggande utbildning.Fostrande samtal används som första åtgärd för att ta itu med en elevs olämpliga uppförande. Syftet med samtalet är att tillsammans med eleven specificera den gärning eller försummelse som föranlett åtgärden, höra eleven, utreda orsakerna till och konsekvenserna av uppförandet i mera omfattande utsträckning samt fundera över hur situationen kan förbättras. Avsikten med åtgärden är att komma fram till hur elevens uppförande i skolan och elevens

välbefinnande kan förbättras. Utbildningsanordnaren beslutar i hurdana fall fostrande samtal används.

Disciplinära åtgärder är enligt lagen om grundläggande utbildning kvarsittning, skriftlig varning och avstängning för viss tid. En elev som stör undervisningen kan uppmanas att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges, eller en skoltillställning. En elev kan dessutom förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om eleven uppför sig våldsamt eller hotfullt och hotar säkerheten för en annan elev eller person eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens störande beteende. Eleven kan förvägras rätt att delta i undervisningen även för följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster samt stödja en trygg återgång till undervisningen. Eleven kan förvägras rätt att delta i undervisningen även för följande arbetsdag, om utbildningsanordnaren behöver tid för att planera elevens återgång till undervisningen och erbjuda eleven elevvårdstjänster samt stödja en trygg återgång till undervisningen.

Lagen om grundläggande utbildning förpliktar utbildningsanordnaren att i samband med läroplanen utarbeta en plan och anvisningar om användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder och förfaringssätt. Syftet med planen är att se till att förfaringssätten är lagenliga och enhetliga och att eleverna behandlas jämlikt. Planen bidrar också till att skolans ordningsregler följs.

Utbildningsanordnaren ska se till att varje skola har en plan för användningen av fostrande samtal och disciplinära åtgärder. Den skolvisa planen kan utarbetas separat eller inkluderas i den eventuella skolvisa läroplanen. Planen kan utarbetas gemensamt för alla utbildningsanordnarens skolor eller så att planens struktur och de centrala gemensamma riktlinjerna ingår i den lokala läroplanen och planen sedan preciseras skolvis.

Vid utarbetandet av planen är det viktigt att notera att endast disciplinära åtgärder som nämns i lagen får användas och att man vid användningen av disciplinära åtgärder ska iaktta de allmänna rättsskyddsprinciperna inom förvaltningen. Användningen av åtgärder ska grunda sig på sakliga, allmänt godtagbara och objektiva skäl. Konsekvenserna av likartade gärningar ska vara de samma, oberoende av gärningsman, dock så att upprepade gärningar kan anses som en försvårande omständighet. De disciplinära konsekvenserna ska stå i proportion till gärningen. Också elevens ålder och utvecklingsstadium ska beaktas. Disciplinära åtgärder får inte användas på ett sätt som kränker eller förolämpar eleven.

Utbildningsanordnaren beslutar om vilka parter som ska delta i utarbetandet och beredningen av planen. Eleverna ska enligt lagen ges möjlighet att delta i beredningen av planen. Samarbete med vårdnadshavarna och företrädare för bland annat social- och hälsovården stödjer genomförandet av planen. Personalen och elevkåren ska höras innan planen godkänns eller uppdateras.

Skolans lärare eller rektor ska meddela om trakasserier, mobbning, diskriminering eller våld som skett i lärmiljön eller under skolvägen och som kommit till hens kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som misstänks för detta och för den elev som utsatts för detta.

Svenska serviceområdets plan för användning av disciplinära åtgärder används.

7. Elevbedömning

I den lokala läroplanen bestäms om bedömningen av elever som deltar i den förberedande undervisningen och om det intyg de får. Bedömningen ska vara vägledande, sporrande och mångsidig. Elevens förutsättningar för självvärdering ska utvecklas. Under den förberedande undervisningen ska eleven och hens vårdnadshavare få information om elevens framsteg i studierna.

Bedömningen görs i samråd mellan alla lärare som undervisar eleven. Bedömningen bygger på mångsidig observation och prov på kunnande som samlats in med hjälp av olika metoder under den förberedande undervisningen och när den förberedande undervisningen avslutats. I undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen används inte sifferbedömning.

Under den förberedande undervisningen görs det upp ett studieprogram för eleven.

Inom den förberedande undervisningen utvärderas och preciseras elevens individuella mål kontinuerligt. I utvärderingen betonas elevens utveckling inom det svenska språkets olika delområden samt studiefärdigheter. Utvecklingen av språkkunskaperna i svenska följs regelbundet upp och dokumenteras i studieprogrammet.

Innan eleven avslutar den förberedande undervisningen utvärderas elevens behov av tilläggsundervisning i förberedande undervisningen samt eventuella behov av att studera enligt målhelheter.

8. Intyg

Som avslutning på den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen får eleven ett intyg över deltagande i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. I intyget antecknas undervisningens omfattning, vilka läroämnen som studerats, deras omfattning och undervisningens innehåll.

Eleven får ett betyg gällande de prestationer som avlagts med särskild examen. Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

---

9. Avläggande av studier som hör till den grundläggande utbildningens lärokurs under den förberedande undervisningen

Studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen kan innehålla studier i olika läroämnen enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen. Eleven kan under den förberedande undervisningen avlägga en lärokurs i ett läroämne för en årskurs eller hela lärokursen i ett läroämne, genom att delta i en särskild examen enligt lagen om grundläggande utbildning.

Den som deltar i en särskild examen ska visa att hens kunskaper och färdigheter i de olika läroämnena motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs. Elevens kunskaper bedöms i förhållande till de mål för de olika läroämnena som definieras i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen och som preciseras i den lokala läroplanen.

Bestämmelserna om de betyg som används i särskild examen ingår i Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen.

När studieprogrammet för en elev i undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen innehåller studier i olika läroämnen enligt lärokursen för den grundläggande utbildningen skrivs prestationerna in i elevregistret som för en elev i den grundläggande utbildningen. Det är viktigt att stöda möjligheterna för elever i slutskedet av den grundläggande utbildningen att avlägga hela lärokurser i konst- och färdighetsämnen genom att delta i en särskild examen.